

AnletsBladet

NR 3

SEPTEMBER 2008

Ordföranden har ordet

Sommaren är nu i stort sett förbi och vi går mot släktforskartid igen. För egen del har det inte blivit så mycket släktforskning i sommar. Bor man i sommarstugan från maj till augusti så finns det så mycket annat att tänka på och syssla med. Arne och jag hann dock med att ägna oss åt detta **AnletsBlad** några dagar i juli då jag var hemma i bostaden. Med glädje kan jag rapportera att BSF med hjälp av vår nya medlem Mats Johansson fått en egen hemsida. Där kan medlemmarna och andra intresserade bl.a läsa om våra aktiviteter, öppettiderna i forskarrummet och även läsa **AnletsBladet**. Vill ni gå in på nätet och titta på sidan så är adressen: www.bsf.se.nu

Höstens föredrag - tre till antalet - är redan bestämda och där ingår bl.a föredrag av Björn Lippold om soldatforskning. Även ett besök på Tumba Bruks nya museum har vi tänkt hinna med. Läs mer om detta under "Kalendarium" på sidan 2. Antalet besökare på medlemsträffarna under föregående säsong har varit stort och jag hoppas att lika många och kanske fler skall komma i höst.

Forts. på sid. 2

Besök på Landstingsarkivet

24 medlemmar deltog i studiebesöket den 7 maj på det nyligen utbyggda Landstingsarkivet i Flemingsberg. Efter en inledande presentation gjordes en rundvandring i arkivet. Äldsta handlingen som visades var protokollet från första Landstingsmötet 1862. Även klimatarkivet besöktes och där förvarar man handlingar som är särskilt känsliga t ex ljudband, diabilder och filmer. Genom att gå in på Landstingsarkivets hemsida www.sll.se/sll/templates/Normalpage.aspx?id=955 kan man få ytterligare information om de handlingar som förvaras, vilka tjänster man kan få hjälp med etc. □

Vad finns hos oss?

- Material från olika sjukhus, provinsialläkare och en del privatpraktiserande läkare
- Från olika hem och institutioner inom omsorgen.
Ex. Carlsunds vårdhem (1901-1988)
- Ungdomshem (bla. Skrubba) och barnhem
- Psykiatrihusen T.ex. Långbro (1909-1994)

För att se en utförligare beskrivning vad vi har se vår hemsida.

*Interiörbild från BSF:s studiebesök på Landstingsarkivet i Flemingsberg.
Foto: Mats Johansson*

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Jo Carina Wolff, Storskiftesväg. 118
145 60 Norsborg. Tel. 08-531 822 47,
mobiltn. 070-351 41 22

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Hans Stedfeldt, 530 364 77
V.ordf. Carin Johansson, 778 02 51
Sekr. Jo Carina Wolff, 531 822 47
E-post: jo.carina.wolff@telia.com
Kassör: Anita Karlsson, tel. 530 333 10
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 37116
Suppl. Inger Feldhofer, 778 23 51
Suppl. Willy Löfgren, 778 25 68

AnletsBladet

Ansvar. utg. Hans Stedfeldt, 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tel. 530 371 16
E-post: armatt@telia.com

Avgifter

Medlemsavgift 2008: 175:-
Familjemedlem: 50:-
Plusgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Anita Karlsson, tel. 530 333 10
E-post: grytstigen@spray.se

Styrelsen informerar

Styrelsemöten

Höstens styrelsemöten 2008 kommer att hållas onsdagarna 1/10, 22/10, 26/11 och 3/12 (om behov finns) samt 14/1 2009.

Medlemsträffar

Höstens medlemsträffar 2008 blir 25/9 (obs! torsdag), onsdagarna 29/10, 12/11 och 3/12.

AnletsBladet

söker medförfattare

Snart är det dags för nästa AnletsBlad och till dess behöver vi material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser s.k "fynd" under forskningen m.m. Vassa pennan och skriv - tidningen är till för Dig!

Redaktörerna

Ordföranden...forts. från sid. 1

En tidig morgon i maj lyssnade jag på radions P1 och "Tankar för dagen". Där nämndes bl.a att när Henry Ford en gång för drygt hundra år sedan började tillverka bilar konstaterade han att man färdas säkrare framåt om man förser bilen med backspegel. Tanken slog mig då att samma sak gäller givetvis för oss människor - inte bara släktforskare. Vet vi vår historia och bakgrund så är det lättare att färdas genom livet.

Till sist vill jag önska er en fin släktforskarhöst med många nya anor samt att vi ses på medlemsträffarna och i släktforskarrummet.

Hans

Forskarrummets öppettider

Följande onsdagar under hösten 2008 är forskarrummet i Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba, öppet mellan 13.00 - 17.00:

17 september	24 september
1 oktober	15 oktober
22 oktober	5 november
12 november	26 november
10 december	

Släktforskar dagar i Tullinge

Ett samarbete har inletts mellan BSF och Tullinge Bibliotek. Onsdagarna 10 september, 8 oktober och 19 november mellan kl. 16.00-19.00 blir det forskardagar på biblioteket i Tullinge.

Släktforskning via dator

Cirkel 1. Start kl 17.00, 15 september
10 ggr x 2tim. Pris 1100kr
Cirkel 2. Start kl 10.00, 16 september
10 ggr x 2 tim. Pris 1100kr
Info och anmälan ABF, Huddinge
Tfn: 08-774 02 70. Fax: 08-711 90 05
E-post: info.huddinge@abf.se

Kurs i släktforskning

Start tisdag 16/9 kl. 14.00, 10 ggr.
Pris: 850:-. Ledare: Kerstin Edman.
Info och anmälan: SV Botkyrka-Salem.
Tfn: 08-53 400 100
E-post: botkyrka@sv.se

KALENDARIUM

Möteslokal: Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba Buss 715 avgår 18.17 och 18.47 från Tumba C och stannar utanför lokalen.

25/9 kl. 19.00. Medlemsträff

"Knekten i helg och söcken"

Chefen för Centrala soldatregistret i Skövde, **Björn Lippold** ger oss en humoristisk och mycket intressant beskrivning av soldaten och hans livsvillkor.

Kaffe serveras från kl. 18.30.

Entré 20:-. Icke medlemmar 40:-.

29/10 kl. 19.00. Medlemsträff

Anna-Karin Westerlund från Landsarkivet i Uppsala berättar om vad Landsarkivet i Uppsala kan erbjuda släktforskare utöver de vanliga kyrkböckerna.

Kaffe serveras från kl. 18.30.

Entré 20:-. Icke medlemmar 40:-.

12/11 kl. 19.00. Studiebesök

Vi har fått erbjudande om ett guidat studiebesök på Tumba Bruks nya museum. Samling sker vid museet. Missa inte detta tillfälle. Gratis! Anmälan senast **3/11** till Arne Mattsson Tel: 530 37116. E-post: armatt@telia.com

3/12 kl. 19.00. Medlemsträff

"**Otur, ondska och ond bråd död**" **Tora Wall** från Nordiska Museet berättar om 1800-talets folketro. Entré som ovan. (Läs mer i separat notis på sid. 3). Lokal meddelas i nästa nummer av AnletsBladet.

Kassören meddelar...

Nya medlemmar:

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr. 2/2008 har föreningen fått 9 nya medlemmar som hälsas hjärtligt välkomna.

Nils Gustavsson	Rönninge
Karin Recksén	Tullinge
Karin Rolf	Tullinge
Lars Ohlsson	Huddinge
Maj-Britt Granlind	Tullinge
Björn Brolin	Rönninge
Christina Jerling-Jansson	Huddinge
Maj-Britt Persson	Tullinge
Henry Persson	Tullinge

3/12 kl. 19.00 Medlemsträff.

Otur, ondska och ond bråd död

Genom folktron kan vi lära känna tidigare generationers världsbild och få en aning om vad de trodde på, vad de fruktade och vad de fantiserade om. Men folktron säger också mycket om vardagslivet och de dagliga sysslor som skulle göras med omsorg och noggrannhet.

Tora Wall tar även upp föreställningar om otur, av vilka en del har levt kvar till våra egna dagar. Varför anses till exempel fredagen den trettonde vara en otursdag? Och varför betyder det otur att lägga nycklarna på bordet eller slå upp ett paraply inomhus? □

* * *

Några intressanta länktips

Under århundradenas lopp har församlingarna i Sverige genomgått många ändringar. Namn har ändrats, församlingar har upphört och nya tillkommit. Skatteverket har tagit fram en matrikel med uppgifter från äldsta tid till 1989 om indelning, förande och förvaring av kyrkböcker m.m. Den finns på:

www.skatteverket.se Välj Folkbokföring - rulla ner till "Historia" och välj "Sveriges Församlingar genom tiderna". Välj "Förteckning" till höger och därefter första bokstaven i församlingsnamnet.

När man söker efter personer som "försvunnit" brukar ett bra sätt vara att söka i grannförsamlingarna. Men vilka det är, är ibland svårt när man inte känner till trakten. Kartor är då ett bra hjälpmedel. De finns på:

www.gis.scb.se/atlas/RikIndAtlas1992/

Nuvarande "Sveriges dödbok" sträcker sig fram till 2006. Söker man de som dött senare är Fonus hemsida ett bra knep där många dödsannonser finns:

www.fonus.se/index.php?id=367 □

Ancestry på svenska

Den amerikanska släktforskartjänsten Ancestry finns nu sökbar på svenska via www.ancestry.se

Nytt är bland annat att det svenska emigrationsregistret *Emigranten Populär* åren 1812 - 1950 med 1,4 miljoner namn är tillgängligt på nätet. Tjänsten omfattar tre miljoner släkträd och omkring 300 miljoner namn. Man kan även kontakta andra släktforskare via denna nätsida. □

GENLINE.SE
KYRKBÖCKER PÅ NÄTET

Genlinekväll

Jan Eurenus från Genline besökte BSF den 21 april och berättade om Genline och Bygdeband. Intresset för föredraget var stort och hela 42 personer kom och lyssnade. Eurenus berättade bl.a. att Genline startade 1997 med idén att släktforska i kyrkböckerna på Internet. De har använt de inskannade bilder som mormonerna filmade 1950, 1960 och in på 1970-talet. 2007 hade Genline 71.000 abonnenter varav 6.000 i USA.

Det digitala bildarkivet innehåller kyrkböcker från 1600-talet och fram till ca 1897. Det inkluderar husförhörslängder, födda, vigda och döda, in- och utflyttningar samt kyrkliga räkenskaper. För åren 1860-1897 har Genline också material från Statistiska Centralbyrån (SCB) när det gäller uppgifter om födda, vigda och döda. Bildmaterialet för perioden 1897 till 1937 beräknas vara inskannat år 2010.

En bra "Kom-i-gång" guide (12 sidor) finns att hämta hem på www.genline.se. Det finns också prova-på-abonnemang. GFF - Genline Family Finder - är ett program man måste installera för att kunna arbeta med bilder i Genlines bildarkiv. GFF är gratis men för att få full tillgång till kyrkböckerna på Internet så måste man beställa ett abonnemang hos Genline. Eurenus informerade också i detalj hur man går till väga för att söka i kyrkböckerna.

Bygdeband startades för cirka fyra år sedan och innebär ett sätt att försöka sammanbinda släktforskning och hembygdsforskning. I Bygdeband lägger hembygdsforskare in alla slags historiska dokument från bygden men även nedskrivna berättelser, brev och annat. Hembygdsföreningar kan även mata in filmer och bilder som visar intressanta händelser från förr. Skolbilder, arbetsbilder, bilder på byggnader och gärna bilder där människor är med.

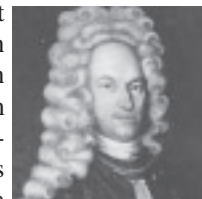
Forskningen sparas i Bygdeband och tillgång till material från andra forskare ges. För att få tillgång till databasen och kunna lägga in material skall man tillhöra en hembygdsförening som är medlem i Sveriges Hembygdsförbund och ha avtal med Genline. För ytterligare information gå in på Bygdebands hemsida www.bygdeband.se. □

Duellanter i släkten

I artikeln "Klockarkärlek" i AnletsBladet nr 3/2004 har jag berättat att min släkt på min mors sida kommer från trakterna runt Västervik och Gamleby. I den artikeln var en av huvudpersonerna klockaren i Odensvi församling Daniel Hornvall. I den här historien är Daniels morfar Karl Fagerström (1701-1758) och mormor Margareta Hultman (1711-1761) inblandade.

När jag fortsatte att forska på generationerna bakom dessa sistnämnda personer framkom det att Karl Fagerströms morfar löjtnanten Henrik Breed (1633-1698) (senare adlad Gyllenbreider) svårt skadades av hustruns, Margareta Hultman, morfar kornetten Didrik Uddesson Grijs (1648-1690) vid en duell. Det blev en överraskande upptäckt när jag kom fram till detta.

Senare har jag kunnat läsa mer om den här duellen i en artikel i Västerviks Tidning den 27 maj 1975 (hämtad ur "Boken om Tjust"). Där kan man läsa att löjtnanten Henrik Gyllenbreider var lika krigisk som fadern (Michael Breed), vilket en gång höll på att kosta honom livet då en kornett vid namn Grijs på Stensenum rände sin värja rakt genom honom. Han var emellertid en duktig krigare liksom brodern Erik Gyllenbreider. Hos deras söner, där de flesta blev officerare, går namnen Henrik och Mikael igen.

Erik Gyllenbreider

Henriks ende vuxne son stupade 1704 i Polen och Erik miste tre söner också i Polen. Med dem dog ätten ut på manssidan. En del kvinnliga medlemmar tycks dock ha ärvt krigarlynnen och lyckades ställa till mycken förtret om man får tro vad som berättas om dem.

Karl Fagerström var således son till en av dessa stridbara kvinnor, Maria Gyllenbreider. Man måste utgå från att Karl Fagerström och Margareta Hultman kände till sina morfäders våldsamma duell när de träffades. Hur lyckligt deras äktenskap blev vet jag inte men det resulterade dock i tio barn.

Att hitta sådana här historier i sin släkt ger lite extra krydda åt släktforskningen. Henrik Gyllenbreider var min MM FM FM MF MF.

Om Michael Breed (1599-1645), Henriks och Eriks pappa, som också var en krigisk och stridbar man, finns en hel del att berätta. Det får dock eventuellt bli i ett senare AnletsBlad. □

Hans Stedfeldt

Intervju med Stig Geber – mångkunnig amatörforskare

”Torpvandring med Stig Geber” är en återkommande programpunkt i Grödinge Hembygdsförenings kalendarium.

Vem är han, hur fick han detta intresse och all sin kunskap? Frågar sig den nyfikne. För mig förmedlade Stig jämte Sven Brask, författare till ”Torp och torpare i Grödinge” del 1 och 2, ett växande intresse för trakten.

Stig visade sig på 1990-talet vara en mycket spänstig person, som inte bara brukade promenera med hustrun Britta, utan som alltid imponerade genom att fotvandrade från Uttran till hembygdsgården Vasastugan i Vårsta.

Han äger också en hembygdsdräkt, vilket vi kunde se på omslaget till Grödingebladet nr 1 2006.

Britta Geber, bibliotekarie, har även hon bidragit till mina lokala kunskaper i form av ett häfte ”Litterär resa genom Södertörn”, som ger de närbelägna miljöerna ny infallsvinkel, nämligen genom olika författares ögon.

Vem är Du Stig Geber?

Jag är sedan drygt två år tillbaka pensionär från mitt arbete inom forskning och utveckling på Alfa Laval i Tumba där jag arbetat i närmare 30 år. Från början var jag enbart intresserad av teknik men så småningom började jag få lite mer allmänna intressen. Jag är uppvuxen i Sundbyberg men hamnade i Tumba när jag började mitt arbete där.

Hur vaknade Ditt intresse för hembygd och släktforskning?

När Britta och jag i början av 70-talet flyttat till Ösmo ville vi bekanta oss lite mer med den nya omgivningen. Passande nog ledde Sven Fornarve en serie vandringar till kända fornminnen i trakten. Han var en stor kännare av historien och författare till böcker och artiklar om trakten. Vi besökte bl.a. ruinen vid Hammersta, Nynäs gård och flera andra intressanta platser där Sven Fornarve på ett mycket fängslande sätt berättade om vad som tilldragits där. Vi blev medlemmar i Ösmo Hembygdsförening och jag kom med i en torpforskargrupp. Vi besökte ett antal båtsmanstorp och gjorde en grundligare undersökning av ett av dem. Det föll på min lott att undersöka vilka som bott på torpet. För att få fram dessa fick jag studera mikrofilmade kyrkböcker på Nynäshamns bibliotek. Detta var min första kontakt med kyrkböckerna som innehåller husförhörslängder, födda, vigda och döda. Strax därefter

började jag också titta på min egen släkt.

När vi flyttade till Uttran 1982 ville vi få kontakt med likasinnade i den nya, för oss okända socknen Grödinge. Vi fick snart kontakt med en grupp som någon tid hade börjat vandra runt bland torp och torpruiner. Det var bl.a. Sven och Inger Brask, Evert Carlsson, Bertil Prim, Åke och Gunvor Larsson och Thord Linder. Vi brukade vandra en sommarkväll varje vecka till något nytt område. Under kaffepausen kom det fram många gamla minnen kring platserna vi besökte. Under vinterhalvåret startade vi en torpcirkel då vi tänkte dokumentera torpen lite närmare. Intresset för detta var inte lika stort då utan det blev bara Sven Brask och jag kvar som ägnade oss åt att gå igenom husförhörslängderna på den gamla pastorsexpeditionen vid prästgården. Vi sammanställde materialet i två böcker, *Torp och torpare i Grödinge*, del 1 och 2, som behandlade den norra respektive södra delen av socknen.

I början av 80-talet hade persondatorena blivit vanligare och jag skaffade en och även ett program för släktforskning, Disgen. Nu kunde jag börja komplettera materialet med befolkningen även i gårdarna. En stor hjälp med att komma igång fick jag av Anders Larsson, som hade dokumenterat sin släkt från Iselsta bakåt till 1500-talet.

Jag fick många nya kontakter. Hans Sköld, f.d. ambassadör, hade en gren av sin mors släkt i Grödinge. Han hade med hjälp av Anders Larsson tagit fram ett omfattande material om Grödinge. Tillsammans tog vi fram en skriften *Den olycklige plåtslagaren i Ensta och Den stora jordatvisten i Näs*.

Föreningen hade fått en kassabok förd av Catharina Elisabeth Lagerhjelm på Malmsjö. Tillsammans med Arthur Hedbom besökte vi grevinnan Gerty Bernadotte på Malmsjö och fick fram en del nyare material om prins Oscar Bernadottes tid på Malmsjö. Detta resulterade i boken *Catharina E. Lagerhjelmns räkenskaper 1816 – 1820*.

Britt Andersson har samlat en mängd material om utvecklingen av villasamhället Uttran och gjort mycket fina bilder av samhället i sin bok *Möten med Uttran*. Det var roligt att få hjälpa henne med en del personuppgifter om nybyggarerna i början av 1900-talet.

En lite annorlunda uppgift var att hjälpa Raoul Iseborg med att ge ut två skrifter *Floran i Grödinge* och *Svampar i Grödinge*.

För något år sedan kom jag i kontakt med Gull-May Lindström som höll på att

ge ut en bok om sina anor i Sorunda och Grödinge. Här kunde jag hjälpa henne med uppgifter om personer som är nämnda i boken *Så går vi runt ett enebärssnår...* Boken tar bl.a. upp livet på ålderdomshemmet i Sjöberg där författarinnans mormors mormor tillbringade sina sista år i början av 1900-talet.

Det fanns för några år sedan en lokal TV-station i Tumba. Här fick jag vid några tillfällen berätta om torp, gårdar och vägar i Grödinge. Programmen visades ofta i lokal-TV i Botkyrka och jag fick många glada kommentarer av Tumbabor som sett dem. För oss i Grödinge fanns det tyvärr ingen möjlighet att se dem.

Ett udda projekt var en inventering av taktegelstämplar i Södermanland, där jag bidrog med uppgifter om fynd av tegelpannor från torp i Grödingetrakten. Detta resulterade i en artikel i Sörmlandsbygden 1986, *Taktegelstämplar i Södermanland*.

Hur upplever Du responsen från Dina medmänniskor i den tid, då allt fler människor får möjlighet att söka sina rötter?

Genom Internet har möjligheten att få hjälp med släktforskningen utökats avsevärt. Det finns forum där man kan fråga och få svar om Grödinge och andra socknar. Jag får regelbundet nya kontakter med Grödingeättlingar. Då jag hjälper dessa med deras anor begär jag att få se deras anknytning till Grödinge. På så sätt breddas hela den databas jag skapat om Grödinge och socknarna omkring.

Det har också varit mycket givande att träffa nya människor på de vandringar jag hållit runt golfbanan vid Malmsjö och runt Brosjön. Annonseringen i Botkyrkas programblad har lockat folk från hela Botkyrka. Många kommer från höghusområdena och det är kanske deras första kontakt med Grödinge.

Fortsatta arbeten

Sedan något år tillbaka har jag hållit på med en inventering av gravstenarna på Grödinge kyrkgård i ett landsomfattande projekt startat av Sveriges Släktforskarförbund. Detta har inneburit tvättning och tydning av texten på stenarna, fotografering och dokumentation av släkterna.

Ett annat projekt är att inventera båtsmän och ryttare i Grödinge. Min förhoppning är att det ska kunnas sammanställas till en bok så småningom.

Förutom Grödinge har min släktforskning utvidgats med forskning om vallon-släkter och om vallonbruken i Sverige, främst i Uppland. □

**Intervjuare: Britt Andersson
Grödinge Hembygdsförening**